

Põhikooli ajaloo lõpueksam 2016

Hindamisjuhend

- Eksamitööd hinnatakse täispunktides.
- Avatud vastusega küsimuste õigeid vastuseid võib olla mitu. Selliste ülesannete puhul on hindamisjuhendis toodud vastuste näiteid. Iga sisult õige vastus tuleb lugeda õigeks.
- Kõik punktide märkimiseks ettenähtud kastid tuleb täita. Kui õpilane vastab valesti, tuleb kasti kirjutada null (0), vastamata ülesande puhul tuleb kasti märkida kriips (–).
- Arutluse hindamiskriteeriumid on esitatud osaoskuste kaupa.

Punktid tuleb kanda eksamitöö 2. leheküljel olevasse tabelisse.

- Eksamitöö punktid teisendatakse hinneteks järgmiselt:

68–75 punkti (90–100%) hinne 5;

57–67 punkti (75–89%) hinne 4;

38–56 punkti (50–74%) hinne 3;

15–37 punkti (20–49%) hinne 2;

0–14 punkti (0–19%) hinne 1.

Eksamitöös tuleb lugeda õigeks kõik sisult õiged vastused, mida hindamisjuhendis pole antud.

Arutlus 15 p

Vali teemadest üks ja kirjuta arutlus.

Pea meeles, et arutluse sissejuhatus, teemaarendus ja kokkuvõte peavad moodustama seotud terviku.

Juhime tähelepanu, et sellel aastal on toimunud muudatus eksamitöö punktide märkimisel.

Kui varem oli eksamitöös hindajale mõeldud kasti vaja märkida vaid osaülesannete punktid, siis nüüd on lisatud iga ülesande juurde ka **kokkuvõttev hindamiskast**, mis on osaülesannete kastidest eraldatud **jämedama joonega** ja asub ülesande töökäsuga samal joonel. Sinna tuleb märkida vastava ülesande osaülesannete eest kogutud **punktide summa**.

Näide

	Täidab hindaja
1. Selgita, mis on ajakirjandusvabadus ning ajakirjanduse roll ühiskonnas. (2 p)	2 p
1) ajakirjandusvabadus – <i>igal inimesel on õigus vabalt levitada ideid, arvamusi, veendumusi ja muud informatsiooni sõnas, trükkis, pildis või muul viisil.</i>	2 ÜL 1
2) ajakirjanduse roll ühiskonnas – <i>informeerimine; probleemidele tähelepanu juhtimine.</i>	1 p 1
	1 p 1

Kokkuvõttev hindamiskast hõlbustab punktide arvutamist: tuleb liita vaid nendes kastides asuvad punktid. Osaülesannete punktide märkimisel muutusi ei ole.

Kui ülesandel ei ole osaülesandeid, tuleb ülesande eest antud punktid märkida üksnes jämeda joonega kasti, mille paremas alumises nurgas on järjekorranumber (nagu osaülesannetel).

1. Demokraatia ja autoritarism Eestis 1918–1939

1. Mis sündmused maailmas soodustasid Eesti riigi rajamist?
2. Mis tunnused iseloomustasid demokraatlikku Eestit aastatel 1918–1934?
3. Mis olid 1934. aasta riigipöörde põhjused?
4. Mis muutusi tõi kaasa autoritaarne valitsemisviis?
5. Anna hinnang Eesti Vabariigi arengule aastatel 1918–1939.

2. Miks õnnestus 20. augustil 1991. aastal Eesti Vabariigi iseseisvuse taastamine?

1. Mis muutused Nõukogude Liidu valitsemises tõi kaasa Mihhail Gorbatšovi võimuletulek?
2. Missugused Eestis toimunud sündmused toetasid Eesti iseseisvuse taastamist?
3. Milline oli rahvusvaheline olukord Eestis iseseisvuse taastamisele eelnenud aastatel?
4. Missuguste organisatsioonide ja isikute tegevust uuel ärkamisajal pead iseseisvuse taastamisel olulisimaks?
5. Anna hinnang Eesti iseseisvuse taastamisele.

3. Miks algas teine maailmasõda?

1. Missugused olid agressorriikide plaanid enne teist maailmasõda?
2. Analüüsi Saksamaa tegevust enne teise maailmasõda algust.
3. Iseloomusta lääneriikide poliitikat seoses Hitleri agressiivsete sammudega.
4. Milles väljendus Nõukogude Liidu ja Saksamaa lähenemine enne teise maailmasõja algust?
5. Anna ülevaade teise maailmasõja alguse sündmustest.

4. Külma sõda oli suurim vastasseis

1. Mida tähendab „külm sõda“?
2. Kes olid külma sõja osapooled ning miks algas endiste liitlaste vahel vastasseis?
3. Too välja kolm külma sõja valdkonda.
4. Milline külma sõja kriisidest oli kõige ohtlikum? Põhjenda oma arvamust.
5. Millised olid külma sõja tulemused?

Arutluse hindamine

Teksti ülesehitus / struktuur (2 punkti)

- 0 – tekst ei ole sisulis-vormiline tervik (nt on esitatud ainult teemaarendus);
- 1 – teksti ülesehitus on ebaloogiline (nt teksti mõni osa ei täida eesmärki; sissejuhatuse või kokkuvõtte on teemaga nõrgalt seotud);
- 2 – tekst on ülesehituselt sisulis-vormiline tervik, arutlusel on sissejuhatuse, teemaarenduse, kokkuvõtte.

Teema avamine ja analüüs (4 punkti)

- 0 – tekst ei ole teemakohane, tekstis esitatu on seostamata või on alla nõutava pikkuse;
- 1 – tekst vastab teemale, kuid on lihtsakoeline jutustus;
- 2 – teema on avatud pealiskaudselt ja ühekülselt, põhineb valdavalt näidetel;
- 3 – teema on avatud piisavalt, tekst on kirjeldav-jutustav;
- 4 – teema on avatud põhjalikult, analüüs põhineb võrdlusel, põhjus-tagajärg seostel.

Ajastu tundmine, orienteerumine ajas (2 punkti)

- 0 – õpilane asetab sündmused valesse ajajärku;
- 1 – õpilane orienteerub ajastus, ent ajab segamini sündmuste toimumise järjekorra või toob sisse mõned käsitletavas ajas mitte toimunud sündmused;
- 2 – õpilane orienteerub ajas adekvaatselt.

Faktid (3 punkti)

- 0 – töös on jämedad factivead, näiteid/fakte pole esitatud;
- 1 – faktid pole teemaga seotud, töös on mõned kergemad üksikud factivead;
- 2 – esitatud on üksikud teemaga seostatud faktid;
- 3 – fakte on esitatud piisavalt.

Järeldused ja hinnangud (2 punkti)

- 0 – järeldused ja hinnangud puuduvad, ei ole teema- või asjakohased;
- 1 – kirjutajal on oma seisukoht, kuid seda ei ole põhjendatud;
- 2 – kirjutajal on oma seisukoht, mis on argumentide ja näidetega põhjendatud.

Õigekeelsus ja stiil (2 punkti)

- 0 – teksti sõnastus on halb / raskesti mõistetav, esinevad tõsised õigekeelsusvead;
- 1 – esineb üksikuid sõnastus- ja/või õigekeelsusvigu;
- 2 – teksti sõnastus ja õigekeelsus on korrektsed.

EESTI AJALUGU. 30 p

I. EESTI 1918–1944 10 p

1. Eesti vabadussõda. 6 p

1.1. Töö kaardiga. Vastamisel tugine kaardile ja oma teadmistele.

Leia kaardil numbritega tähistatud linnade hulgast õige vastus. 4 p

1) Mis linna ründamisega algas vabadussõda?

Number: **4**

Linna nimi: **Narva**

2) Mis linna lähistel toimusid Landeswehri sõja otsustavad lahingud, mille võitmist tähistatakse Eestis võidupühana?

Number: **21**

Linna nimi: **Võnnu või Cesis**

Iga õigesti kirjutatud element annab 1 punkti.

1.2. Eesti vabadussõja lõpuks loetakse Tartu rahu allkirjastamist. Mis kuupäeval ja aastal Tartu rahu allkirjastati?
1 p

2. veebruaril 1920

1 punkt antakse täisvastuse eest.

1.3. Nimeta üks Tartu rahulepingus sisalduv punkt. 1 p

- **Venemaa / Nõukogude Venemaa / Vene NFSV tunnustas Eesti / Eesti Vabariigi riiklikku iseseisvust ja lubas seda austada.**
- **Pandi paika Eesti ja Venemaa vaheline piir / Eesti idapiir.**
- **Rahulepinguga korraldati kahe riigi – Venemaa ja Eesti – diplomaatilised ja majanduslikud suhted.**

Sisult õige vastus annab punkti.

2. Mõisted ja isikud Eesti ajaloos. 4 p

2.1. Kirjuta selgituse järele sobiv mõiste või nimi Eesti ajaloost. 2 p

- 1) Ajajärk, mil Riigikogu kokku ei kutsutud, erakonnad keelati, ajakirjanduses valitses tsensuur – **vaikiv ajastu**
- 2) Päästekomitee liige, oli korduvalt riigivanem, autoritaarse riigikorra kehtestaja – **Konstantin Päts või Päts**

2.2. Vali loetelust üks mõiste ning selgita selle tähendust seoses Eesti ajalooga. 1 p
baaside leping, küüditamine, okupeerimine

Mõiste: baaside leping

Selgitus: **vastastikuse abistamise leping Eesti ja Nõukogude Liidu vahel, mille alusel võis Nõukogude Liit luua Eestisse Punaarmee baasid**

Mõiste: küüditamine

Selgitus: **inimeste sunniviisiline ümberasustamine / Siberisse saatmine**

Mõiste: okupeerimine

Selgitus: *võõra riigi territooriumi allutamine oma võimule ja seal valitsemine / Nõukogude Liit allutas Eesti territooriumi enda võimule ning kehtestas siin endale sobiva valitsuse*

Sisult õige vastus annab punkti.

2.3. Vali loetelust üks isik ning selgita tema tähtsust Eesti ajaloos. 1 p

Jaan Poska, Johan Laidoner, Jaan Tõnisson

Isik: Jaan Poska

Selgitus: *Eesti riigimees, kes esindas Eestit nii Pariisi rahukonverentsil kui ka oli Tartu rahulepingu sõlmimisel Eesti delegatsiooni juht. Oli ka Tallinna linnapea; Eestimaa kubermangu komissar.*

Isik: Johan Laidoner

Selgitus: *Eesti poliitik ja sõjaväelane, vägede ülemjuhataja vabadussõjas, 1934. aasta riigipöörde üks läbiviijaid.*

Isik: Jaan Tõnisson

Selgitus: *Eesti riigimees, Postimehe peatoimetaja, õigusteadlane, oli korduvalt riigivanem ja valitsuse liige.*

NB! Selgitus peab sisaldama midagi isikule iseloomulikku. Ei piisa, kui selgituseks on toodud ainult „riigimees“, „Eesti poliitik“ vms.

Sisult õige vastus annab punkti.

II. EESTI 1944–1991 10 p

1. Elu Eesti NSV-s. 3 p

Kas järgnevalt toodud sündmused (A–F) toimusid enne või pärast Tallinn–Helsingi laevaliini avamist 1965. aastal?

Paiguta sündmuse ees olev täht õigesse lahtrisse. 3 p (6 õiget 3 p, 4–5 õiget 2 p, 2–3 õiget 1 p)

A – esimene sõjajärgne laulupidu Eesti NSV-s

B – „40 kiri”

C – kollektiviseerimise algus

D – märtsiküüditamine

E – tööd alustab Eesti Televisioon

F – Moskva olümpiamängude purjeregatt Tallinnas

Enne	Tallinn–Helsingi laevaliini avamine 1965. aastal	Pärast
A C D E		B F

2. Kultuur Eesti NSV-s. 2 p

Vasta küsimustele fotode ja oma teadmiste põhjal.

2.1. Kummal fotol on kujutatud laulupeo rongkäiku nõukogude Eestis? Põhjenda. 1 p

Foto: A

Põhjendus: *Fotol on näha Nõukogude Liiduga seonduvat sümboolikat nagu punalipud, millel on sirp ja vasar; hoone seinal on riigijuhtide pildid; tänava ääres seisavad nõukogude mereväelased.*

2.2. Miks olid laulupeod nõukogude perioodil eestlaste jaoks olulised? 1 p

- **Laulupeod säilitasid rahvas ühtsustunde ka nõukogude võimu all.**
- **Rongkäik ja rahvariided löid sideme varasemate laulupidude ning rahvustlusega.**
- **Repertuaaris oli rahva ühtsustunnet rõhutavaid laule.**
- **Nii näidati soovi ja tahet ise midagi teha.**

Sisult õige vastus annab punkti.

3. Eesti iseseisvuse taastamine. 3 p

Loe läbi järgnev tekst ning vasta küsimustele allika ja oma teadmiste põhjal.

3.1. Missugusest olulisest dokumendist pärineb katkend? Märki sobiva vastuse ette pluss (+). 1 p

- ☐ Isemajandava Eesti programm
- ☐ otsus riiklikust iseseisvusest
- ☒ suveräänsusdeklaratsioon

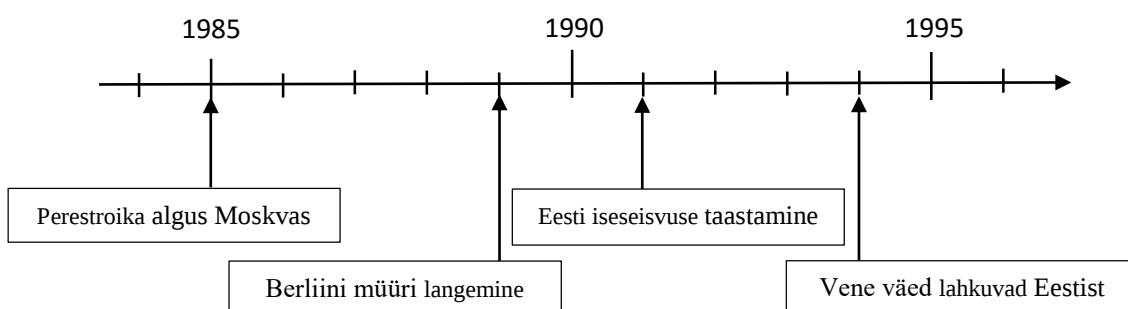
3.2. Miks on eeltoodud dokument Eesti iseseisvumise loos tähtis? Esita teksti abil kaks põhjendust. 2 p

- **Eestimaa edasine areng peab toimuma suveräänsuse tingimustes.**
- **Eesti NSV ei pea edaspidi Moskvast tulevatele seadustele alluma, vaid saab ise viimase sõna öelda.**
- **Muudatused ja täiendused NSV Liidu konstitutsioonis jõustuvad edaspidi Eesti NSV territooriumil nende heakskiitmisel Eesti NSV Ülemnõukogu poolt ning vastavate muudatuste ja täienduste tegemisel Eesti NSV konstitutsioonis.**

Sisult õige vastus annab punkti.

4. Kanna Eesti iseseisvuse taastamisega seotud sündmused õiges järjekorras ajateljele. 2 p (1 p – sündmused õiges järjekorras; 2 p – sündmused õige aasta juures)

Vene väed lahkuvad Eestist, Berliini müüri langemine, perestroika algus Moskvast, Eesti iseseisvuse taastamine

III. EESTI VABARIIK 1991–2004 10 p

1. Kas esitatud väide on õige või vale? Märki õige väite järele pluss (+) ja vale väite järele miinus (–). 3 p (5 õiget 3 p, 3–4 õiget 2 p, 1–2 õiget 1 p)

Väited	+/–
Võõrväed lahkusid Eestist iseseisvuse taastamise aastal.	-
1992. aastal sai iseseisvuse taastanud Eesti esimeseks põhiseadusjärgseks peaministriks Mart Laar.	+
Pärast iseseisvuse taastamist läks Eesti üle turumajandusele.	+
Eesti liitus samal aastal nii Euroopa Liidu kui ÜRO-ga.	-
Iseseisvuse taastamisele järgneval aastal võeti rahareformiga kasutusele eurod.	-

2. Kes on fotol esiplaanil? Millist 1992. aasta oktoobris toimunud sündmust foto kujutab? 2 p

Fotol olev isik: **Lennart Meri**

Sündmus: **presidendi ametivande andmine Riigikogu ees iseseisvuse taastanud Eestis**

Sobib ka **presidendi ametisse astumine**.

3. Missugust aastat on iseloomustatud tabeli keskmises lahtris? Märki sobivasse lahtrisse pluss (+). Pane tähele, et õigeid vastuseid on kuus. 3 p (kõik õiged 3 p, 4–5 õiget 2 p, 2–3 õiget 1 p)

Eesti Vabariik aastal 1930		Eesti Vabariik aastal 2000
	Eesti riigipea on president.	+
+	Eesti kuulub Rahvasteliitu.	
+	Eesti seadusandlik kogu on Riigikogu.	+
+	Eestis on kasutusel kroon.	+

4. Eesti Vabariik liitus NATO ja Euroopa Liiduga 2004. aastal. Mis on kummagi organisatsiooni tegevuse peamine eesmärk? 2 p

Organisatsioon: NATO

Eesmärk: **liikmesriikide sõjaline koostöö / julgeolekualane koostöö**

Organisatsioon: Euroopa Liit

Eesmärk: **liikmesriikide vaheline poliitiline/majanduslik koostöö**

Sisult õige vastus annab punkti.

XX SAJANDI AJALUGU 30 p

IV. MAAILM KAHE MAAILMASÕJA VAHEL 10 p

1. Riigijuhid kahe maailmasõja vahel. 4 p

1.1. Kas järgnevatel pildidel kujutatud riigijuhid tulid võimule ülemaailmse majanduskriisi ajal?

Kui riigijuht tuli võimule ülemaailmse majanduskriisi ajal, märgi pildi alla pluss (+), kui ei tulnud, märgi miinus (–). 2 p (kõik õiged – 2 p, 2–3 õiget – 1 p)

–

–

+

+

1.2. Nimeta pildidel kujutatud isikutest üks, kes oli demokraatlik riigijuht. 1 p

*Franklin Delano **Roosevelt***

Piisab ainult perekonnanimest.

1.3. Kes neist pildidel kujutatud riigijuhidest oli vastutav holokausti eest? 1 p

*Adolf **Hitler***

Piisab ainult perekonnanimest.

2. Kas nõustud väitega, et esimese maailmasõja tulemused soodustasid demokraatia laienemist Euroopas? Märgi sobiva vastuse järele pluss (+) ja põhjenda oma seisukohta kahe näitega. (2 p)

Nõustun

☐

Ei nõustu

☐

1) *Esimese maailmasõja võitsid demokraatlikud riigid ning see innustas uusi tekkinud riike valima demokraatlikku riigikorda.*

2) *Valimisõigus laienes.*

Nõustun

☐

Ei nõustu

☐

1) *Kuigi mitmed riigid valisid vahetult pärast esimest maailmasõda riigikorraks demokraatia, ei jäänud see enamikus riikides püsima.*

2) *Esimese maailmasõja järel toimunud Pariisi rahukonverentsil tehtud otsused ei olnud langetatud demokraatlikult, paljude riikide huve ei arvestatud.*

Sisult õige vastus annab punkti.

3. Töö karikatuuriga. 4 p

Vaata karikatuuri ning vasta küsimustele pildi toel ja oma teadmiste põhjal.

3.1. Mis oli Rahvasteliidu asutamise eesmärk? 1 p

Parandada riikidevahelist koostööd erinevates valdkondades ning hoida ära suuremate konfliktide puhkemine / vältida uut suurt sõda – maailmasõda.

3.2. Mis sündmus pani aluse Rahvasteliidu loomisele? 1 p

Esimene maailmasõda / Pariisi rahukonverents

3.3. Mis Antanti kuulunud suurriik ei astunud kunagi Rahvasteliitu? 1 p

Ameerika Ühendriigid / USA

NB! Venemaad ei saa õigeks lugeda, sest NSVL kuulus Rahvasteliitu.

3.4. Kas sinu arvates oli Rahvasteliit oma tegevuses edukas? Märki sobiva vastuse järel pluss (+) ja põhjenda oma arvamust. 1 p

Jah ☐ + Ei ☐

Põhjendus: **1920. aastate jooksul suutis Rahvasteliit tekkinud erimeelsused lahendada.**

Jah ☐ Ei ☐ +

Põhjendus: **Rahvasteliit oli algusest peale võimetu lahendama suuremaid konflikte, sest sellel puudus sõjaline jõud; Rahvasteliit ei suutnud ära hoida teise maailmasõja puhkemist; suurriigid tegutsesid oma riiklikest huvidest lähtuvalt.**

Sisult õige vastus annab punkti.

V. TEINE MAAILMASÕDA 1939–1945 6 p

1. Enne teise maailmasõja algust sõlmiti kaks olulist lepingut: Müncheni kokkulepe ja Molotovi-Ribbentropi pakt. Kumba lepingut iseloomustavad järgnevalt toodud faktid? Märki lepingu lahtrisse kas Müncheni kokkulepe või MRP (Molotovi-Ribbentropi pakt). 2 p (4 õiget 2 p, 2–3 õiget 1 p)

Faktid	Leping
Lepinguga otsustati Tšehhoslovakkia saatust ilma Tšehhoslovakkia osalemiseta.	Müncheni kokkulepe
Lepingu tulemusena kaotasid Balti riigid iseseisvuse.	MRP
Leping sõlmiti Suurbritannia ja Prantsusmaa osavõtul.	Müncheni kokkulepe
Üheksa päeva pärast lepingu sõlmimist algas teine maailmasõda.	MRP

2. 1943. aastal toimus esimene Hitleri-vastase koalitsiooni konverents, kus kohtusid kolme suuriigi juhid. Vaata konverentsil osalenud riigijuhtide fotot ning vasta küsimustele. 4 p

2.1. Mis konverents see oli? 1 p

Teherani konverents

2.2. Täida foto põhjal tabel konverentsil osalenud riigijuhtide kohta. Kirjuta riigijuhi perekonnanimi ja riik. 2 p
(punkti saab juhul, kui on õigesti märgitud nii riik kui ka riigijuhi nimi)

Number foto all	Riigijuhi perekonnanimi	Riik
1	Stalin	Nõukogude Liit / NSVL
2	Roosevelt	Ameerika Ühendriigid / USA
3	Churchill	Suurbritannia

NB! Vastusteks ei sobi Venemaa või Ameerika.

2.3. Nimeta konverentsil vastu võetud otsus, mis tõi 1944. aastal kaasa murrangu teises maailmasõjas. 1 p

Otsus avada teine rinne / korraldada Normandia dessant / maabuda liitlasvägedega Prantsusmaa rannikul.

VI. KÜLM SÕDA. NSV LIIDU JA IDABLOKI LAGUNEMINE 10 p

1. Töö kaardiga. 3 p

Kasuta vajadusel „Ajaloo atlast põhikoolile” (kaart nr 100, lk 87).

Too iga liidu puhul kaks näidet selle liikmesriikide kohta Euroopa riikide hulgas.

NB! Ainult ühe näite toomisel punkti ei saa.

1.1. Külma sõja ajal NATO-sse kuulunud Euroopa riigid:

Island, Norra, Taani, Suurbritannia, Prantsusmaa, Belgia, Holland, Luksemburg, Saksamaa LV, Hispaania, Portugal, Itaalia, Kreeka, Türgi.

NB! NATO-sse kuulunud riikide puhul ei saa õigeks lugeda Saksamaad, sest Saksamaa tervikuna NATO-sse ei kuulunud.

1.2. Külma sõja ajal Varssavi Lepingu Organisatsiooni kuulunud riigid:

Albaania, Bulgaaria, Nõukogude Liit, Poola, Rumeenia, Saksa DV, Tšehhoslovakkia, Ungari.

NB! VLO-sse kuulunud riikide puhul ei saa õigeks lugeda Saksamaad, sest Saksamaa tervikuna VLO-sse ei kuulunud.

1.3. Külma sõja ajal neutraalsed Euroopa riigid:

Soome, Rootsi, Iirimaa, Šveits, Austria.

2. Kirjuta tabelisse, millised olid külma sõja kriiside tulemused. 3 p

Kriisi nimetus	Kriisi tulemus
Vietnami sõda	USA sai lüüa ning kogu Vietnam langes kommunistide võimu alla.
Kuuba kriis	Nõukogude Liit ja USA jõudsid kokkuleppele: Nõukogude Liit viis ära oma raketid Kuubalt ning USA oma raketid Türgist. Samuti tunnustas USA Kuuba puutumatust / Castro režiimi.
Korea sõda	Sõlmiti vaherahu, püsima jäid kommunistlik Põhja-Korea riik (Korea Rahvademokraatlik Vabariik) ja demokraatlik Lõuna-Korea riik (Korea Vabariik). Lõhestatus kestab tänini, samuti pinged kahe riigi vahel.

3. Kommunismi kokkuvarisemine Ida-Euroopas. 4 p

3.1. Miks varises kommunism kokku? Nimeta kaks põhjust. 2 p

1) Siseriiklikust olukorrast tulenev põhjus: **Ida-Euroopa riikides võimul olevad kommunistlikud režiimid ei suutnud enam rahuldada ühiskonna vajadusi: puudus oli tarbekaupadest, tekkisid massiliikumised, tekkis poliitiline opositsioon.**

2) Rahvusvahelisest olukorrast tulenev põhjus: **Gorbatšovi poliitika tõi endaga kaasa kontrolli vähenemise idabloki riikide üle ning riigid said suurema õiguse ise oma siseriiklike küsimuste üle otsustada.**

Sisult õige vastus annab punkti.

3.2. Mis muutus idabloki riikide majanduses ja poliitilises elus pärast kommunistlike režiimide kokkuvarisemist? Esita kummastki toodud valdkonnast üks näide. 2 p

Majanduses: **turumajandusele üleminek**

Poliitikas: **algas demokratiseerumisprotsess**

Esitatud on näited, kõik sisult õiged vastused annavad punkti.

VII. KULTUUR XX SAJANDIL. ELUOLU XX SAJANDI TEISEL POOLEL 4 p

1. Too kaks näidet, kuidas on filmikunsti kasutatud või kasutatakse nüüdisajal inimeste mõjutamiseks. 2 p

1) **Teise maailmasõja ajal toodeti filme, milles ülistati oma riiki, riigijuhti ja armeed ning teised riigid ja nende juhid seati halba valgusesse.**

2) **Nüüdisajal toodetakse reklaame, mis meelitavad üht või teist toodet ostma või teenust tarbima.**

Sisult õige vastus annab punkti.

2. Millised on sinu arvates XX sajandi kõige tähelepanuväärsemad tehnika-, teadus- või kultuurisaavutused enne ja pärast teist maailmasõda? Nimeta üks saavutus enne teist maailmasõda ja üks saavutus pärast teist maailmasõda. 2 p

1) Enne teist maailmasõda: **tehisradioaktiivsuse avastamine, tuumaenergia rakendamine, vitamiinide ja antibiootikumide tootmine kunstlikult, elektrienergia laialdane tootmine ja tarbimine, sisepõlemismootori laialdane kasutuselevõtt, kinokunst.**

2) Pärast teist maailmasõda: **kosmoseuuringud / inimese kosmosesse ja Kuule saatmine, massikultuur, mobiiltelefonid, internet, hariduse kättesaadavamaks muutumine.**

Esitatud on mõned näited, kõik sisult õiged vastused annavad punkti.